

Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα
&
Παθήσεις των γεννητικών οργάνων
στην Αρχαιότητα

Βλεννόρροια

Σήμερα: μεταδοτική πάθηση

- ❖ Οφείλεται σε μόλυνση από πυογόνο βακτηρίδιο (γονόκοκκος)
- ❖ Μεταδίδεται με συνουσία
- ❖ Συμπτώματα στην οξεία φάση: περιλαμβάνει ουρηθρίτιδα (άνδρες) ή αιδιοκολπίτιδα (γυναίκες)
- ❖ Συχνά μεταφέρεται στο ουρογεννητικό και γίνεται χρόνια
- ❖ Μη προσιτή διάγνωση στην οστεοαρχαιολογία

Βλεννόρροια

Κατά την αρχαιότητα: «γονόρροια» (=εκροή σπέρματος)

Σήμερα: ο όρος δεν ανταποκρίνεται στην πρωταρχική του έννοια.

Γονόρροια= έξοδος πύου από το στόμιο της ουρήθρας ή από τον κόλπο (όχι σπέρματος)

Αρχαίοι: περιγραφή απώλειας Γεννητικής ουσίας, ανδρικής ή γυναικείας, δηλ τη σπερματορροια στον άνδρα και τη λευκόρροια στη γυναίκα

Βλεννόρροια = αρχαία «γονόρροια»

Ιπποκρατική «γονόρροια» = μολύνσεις, συχνές σεξουαλικές επαφές, παθολογική σπερματορροια

Π.χ. Ιπποκρατική περιγραφή «νωτιάδος φθίσεως»: προσβάλλει «κυρίως τους νιόπαντρους και τους άντρες που παραδίνονται στην σεξουαλική απόλαυση». Εκδηλώνεται πρωταρχικά με άφθονη σπερματορροια μετά την ούρηση. Υποδηλώνει φλεγμονή στις σπερματοδόχους κύστεις.
→ Μπορεί να οφείλεται στο γονόκοκκο

Πχ. Νοσήματα στη Θάσο

Ανάμεσα σε άλλα:

«Πολλοί είχαν άφθες κι εξελιώσεις του στόματος. Συχνές συμφορήσεις (ρεύματα) των γεννητικών οργάνων, εξελιώσεις, οιδήματα μέσα κι έξω, διογκώσεις των βουβώνων*. Υγρές οφθαλμίες, μακροχρόνιες και οδυνηρές, σαρκώματα των βλεφάρων, κι από μέσα κι από έξω, που έγιναν αφορμή να χάσουν πολλοί το φως των ματιών τους και που λέγονται *σύκα*. Οι άλλες πληγές και τα γεννητικά όργανα ήταν επίσης η έδρα πολλών εκβλαστήσεων».

19^{ος} αι.: διαχωρισμός συμπτωμάτων οφθαλμών, στόματος και γεννητικών οργάνων. Τότε κατέληξαν ότι μάλλον υπήρχε σύφιλη ή βλενόρροια

1937: περιγραφή νόσου Behçet (Αδαμαντιάδη-Behçet):

περιλαμβάνει: πυρετό, δερματικές εκθύσεις, νευρολογικές διαταραχές, προσβολές αμφιβληστροειδούς μέχρι τύφλωσης, στοματικές άφθες, εξελκώσεις γεννητικών οργάνων.

εμφανίζεται: σποραδικά, με έμφαση στη Μεσόγειο & Ιαπωνία

Άρα: σαφής ομοιότητα της Ιπποκρατικής περιγραφής με τη νόσο Αδαμαντιάδη-Behçet

Ιπποκρατική Συλλογή: διάκριση μεταξύ ειροής γυναικείου γόνου (γονόρροιας) και κοινών απωλειών κολπικών υγρών λευκού ή κίτρινου χρώματος:

«Αν ρέει το σπέρμα καθαρό και χωρίς διακοπή, η γυναίκα δεν επιθυμεί να έχει σχέσεις με το σύζυγό της. Δε μπορεί να μείνει έγκυος. Οι νεφρικές χώρες είναι επώδυνες. Υπάρχει ένας αργά εξελισσόμενος πυρετός, αδυναμία, λιποθυμική τάση. Καμιά φορά η μήτρα δε βρίσκειται στη θέση της».

Άπειρες οι πιθανές νόσοι: χρόνια λευκόρροια, φυματίωση, μη ειδική σαλπιγγο-ωοθηκίτιδα, ορμονικές διαταραχές.....

Γαληνός: γυναικεία «γονόρροια» ≠ λοίμωξη των κατώτερων τμημάτων της γεννητικής οδού από τα οποία εκρέεται σπέρμα
= λειτουργική βλάβη των αγγείων που παρασκευάζουν και συγκεντρώνουν το σπέρμα στο εσωτερικό της κοιλιάς

Ιπποκρατικά: 5 είδη «λευκόρροιας»

1^η λευκόρροια:

«Η ροή είναι λευκή, όπως τα ούρα του γαϊδάρου. Οίδημα στο πρόσωπο και πρήξιμο στο κάτω μέρος των ματιών. Τα μάτια είναι γεμάτα νερό και η εμφάνισή τους δεν είναι τόσο καλή. Η λάμψη τους χάνεται, γεμίζουν τσίμπλες και δεν καλοβλέπουν. Το δέρμα κιτρινίζει και γεμίζει φλύκταινες. Το υπογάστριο πρήζεται. Παρουσιάζεται στις γνάθους, σιγά-σιγά, ένα εξάνθημα κοκκινωπό, μικρό, νερουλό και ύπουλο. Τα πόδια πρήζονται. Εάν τα πιέσετε με το δάχτυλο, σχηματίζεται εκεί ένα αποτύπωμα. Το στόμα γεμίζει σάλια. Η γυναίκα όταν είναι νηστική, έχει πόνους στην καρδιά και κάνει εμετό ένα ξινό υγρό. Λαχανιάζει γρηγορότερα. Ανασαίνει με μεγάλη δυσκολία, τα πόδια της παγώνουν

και τα γόνατά της κόβονται. Παρουσιάζονται άφθες στο στόμα. Η μήτρα χάνει ασυνήθιστα και το βάρος της πέφτει απάνω στο στόμιο σα μολύβι. Πόνοι διασχίζουνε τους μηρούς. Όλα τα κάτω μέρη του σώματος παγώνουν. Η πατούσα των ποδιών είναι μουδιασμένη, και η άρρωστη δε μπορεί να περπατήσει. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η θεραπεία είναι δύσκολη. Γιατί η ηλικία είναι προχωρημένη και οι πόνοι γίνονται μόνιμοι, εκτός αν, με τη μεσολάβηση κάποιου ευνοϊκού περιστατικού, θεραπευθεί μόνη της η πάθηση αυτή».

Χλώρωση? Κακοήθης αναιμία? Πυελοπεριτονίτιδα με γενίκευση λοίμωξης μαζί με αναιμία? Μυξοίδημα? Συστηματικό νόσημα διαταραχής μεταβολισμού και καρδιακών και νεφρικών λειτουργιών??
Σίγουρα έμμεση πάθηση των εξωτερικών γεννητικών οργάνων

Ιπποκρατιές λευιές, κίτρινες, καφετιές εγκρίσεις:

μέρος κοινής συμπτωματολογίας της λευκόρροιας από παράσιτα, μύκητες ή βακτηρίδια, καθώς και της υποκλινικής μητρορραγίας που συνοδεύεται από συψαιμιές επιπλοκές.

Μυκητιάσεις/ πρωτοζωικές λοιμώξεις γεννητικών οργάνων:

Παλιές και καθολικά εξαπλωμένες:

αναμφισβήτητα οι αρχαίες Ελληνίδες προσβάλλονταν από κολπίτιδες (τριχομονάδες) και *Candida albicans*

Τριχομονάς κόλπου

- ❖ Μεταδίδεται Ανακαλύφθηκε το 1836 από τον A. Donné
- ❖ Προκαλεί αφρώδη λευκόρροια, κιτρινωπή ή πρασινωπή, δύσοσμη, ερεθιστική στην περιοχή γύρω από τη μήτρα.
- ❖ Μ συνήθως με σεξουαλική επαφή

Περιέχεται στις αρχαίες νοσολογικές περιγραφές με κιτρινωπές και δύσοσμες απώλειες υγρών

Μύκητας Candida albicans

Υπεύθυνος για αρκετές παθολογικές καταστάσεις:

- ❖ αιδιοκολπίτιδα → εκδηλώνεται συνήθως με λευκόρροια
- ❖ μυκητίαση του δέρματος εντοπισμένη στις μεγάλες πτυχές και στα νύχια
- ❖ σπάνια σηπτικές επιπλοκές
- ❖ συχνά μολύνσεις του στόματος, της γλώσσας και των βρόγχων (τυπικά: καντιντίαση στοματικού βλεννογόνου)

Επιβεβαιωμένη ύπαρξη καντιντίασης στην αρχαιότητα: αφθώδη εξανθήματα στα παιδιά και στις γυναίκες, άφθες βρεφών που θηλάζουν

Ιπποκρατικές άφθες

Περιγραμμένες, λευιάζουσες επιφανειακές εξελιώσεις (γεννητικά όργανα και τραχεία)

- ❖ *Αφώδεις φλεγμονές στις έγκυες: καντιντίαση τελευταίου τριμήνου*
- ❖ *Αφώδης τραχεία: λόγω φυματίωσης*
- ❖ *Άφθες γεννητικών οργάνων: καντιντίαση, νόσος Behçet, νόσος Nicolas-Favre, φυματιώδεις παθήσεις, αιδιοκολπική διφθερίτιδα...*

Γεννητικός έρπης

Υπήρχε στα Ιπποκρατικά χρόνια ← Στην περίπτωση σχηματισμού «φλύκταινών» που σχετίζονται με την έμμηνο ρύση, «το περίγραμμα των χειλέων συχνά είναι εξελκωμένο.

Αν οι φλύκταινες = τα αυγά του *Nabtl* → αδιαμφισβήτητα έρπης (εμφανίζονται στην περίοδο και γίνονται διαβρώσεις γύρω από τα χείλη του αιδοίου)

Νόσος Nicolas-Favre (αφροδίσιο λεμφοοικκίωμα)

Εκδήλωση με μικρό ψευδο-ερπητικό έλκος στη γεννητική ή πρωκτική χώρα και σημαντικού βαθμού βουβωνική λεμφαδενίτιδα

Μη ειδική υποτροπιάζουσα ουρηθρίτιδα

Και οι δύο προκαλούνται από το μικρόβιο *Chlamydia trachomatis*.

Το συγκεκριμένο μικρόβιο, που προκαλεί και το ενδημικό τράχωμα, έκανε θραύση στην Αίγυπτο και στην υπόλοιπη Μεσόγειο. Άρα σίγουρα υπήρχαν και οι 2 παραπάνω...

Κονδυλώματα

Μαλακές ειβλαστήσεις, ιογενούς αιτιολογίας, μεγαλώνουν πολύ
Βαλανοποσθικές, πρωιτός, μικρού μεγέθους (άντρας)
Αιδοίο, εξωτερικό μέρος κόλπου, πρωιτός (γυναίκα)

Ιπποκρατικά: *θύμια* στην πόσθη

Κέλσος: «οι Έλληνες γιατροί δίνουν στα ογκίδια που μοιάζουν με κρεατοελιές) ονόματα ανάλογα με τη μορφή που παρουσιάζουν: *θύμιον* = μια σαρκώδης προσειβολή που θυμίζει μικρή κρεατοελία, στενή και μικρού πάχους στο σημείου όπου εκφύεται το δέρμα, πιο πλατιά δε όσο προχωρούμε προς το άλλο άκρο της, κάπως σκληρή και με πολλούς τραχείς κόμπους στην κορυφή της και η οποία μοιάζει με το άνθος θυμαριού, απ'όπου παίρνει και το όνομά της... Οι χειρότερες είναι αυτές που εκφύονται στα απόκρουφα μέρη, όπου αιμορραγούν»

Κονδυλώματα (συν.)

Λατίνοι: μοιάζουν με σύκα παρά με το άνθος θυμαριού → *sicus*
Αντιμετωπίζονται χειρουργικά ήδη από την Κλασική εποχή.

Καρκίνος

Ιπποκρατικές διαβρώσεις στο αιδοίο «δυσοίωνες και επικίνδυνες»: ίσως καρκίνος, ίσως αφροδίσια φυματίωση, ίσως μαλακό έλκος (βάκιλος *Ducrey*)...

«ένα έλκος του παρουσιάστηκε στα γεννητικά του όργανα και δεν τον ωφέλησε ούτε και η περιτομή, παρά σάπισε και πέθανε μέσα σε φριχτούς πόνους» 1^{ος} αι. μ.Χ.: φαγεδαινικό έλκος, σάρκωμα *Karosi*, καρκίνος του πέους????

For their sake...

AVOID VENEREAL DISEASE ^{and}

U.S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE: 1948-O-511314